

Polttoaineen hinnan odottamattoman nousun vaikutukset sopimusliikennöintiin

SEUJOUKJ 09.06.2022 § 25
3711/02.05.00.01.01/2022

Dieselin hinta on noussut poikkeuksellisen voimakkaasti alkuvuoden 2022 aikana. Heti vuoden alussa hintaan vaikutti jakeluvelvoitteen muutos ja helmimaaliskuussa hintoja nosti Ukrainan sota.

Sopimusliikennöitsijät ottivat esille voimakkaasti nousseet polttoainekustannukset ja esittivät kustannusten nousun kompensointia jälkikäteen.

Joensuun seudun joukkoliikenteen kilpailutetussa paikallisliikenteen brutto-sopimuksessa liikennöintikorvaus on sidottu Tilastokeskuksen ylläpitämään linja-autoliikenteen kokonaiskustannusindeksiin. Ajosuoritteiden yksikköhintoja tarkistetaan neljännesvuosittain indeksin perusteella.

Kohteiden 2 ja 3 kannusteurakkasopimuksissa liikennöintikorvaus on sidottu samoin Tilastokeskuksen ylläpitämään linja-autoliikenteen kokonaiskustannusindeksiin. Näissä sopimuksissa maksettavaa kiinteää kuukausikorvausta tarkistetaan puolivuositain indeksin perusteella.

Liikennöintikustannusten muutokset tulevat huomioon otetuiksi viiveellä. Tämän keväisessä polttoaineiden hinnannousussa muutokset ovat niin suuria ja toteutuneet niin nopeasti, että on perusteltua soveltaa indeksimuutokseen perustuvaa korvaustason tarkistamisprosessia alkuvuoden osalta. Vastaavasti myös useat muut toimivaltaiset viranomaiset ovat päättäneet kompensatioista.

Erytisalojen hankintalain 124 §:n 2 momentin 5 kohdan mukaisesti liikennöintikorvauksen määrää voidaan muuttaa vähäarvoisena sopimusmuutoksena. Erytisalojen hankintalaki määrittelee vähäarvoisen sopimusmuutoksen raja-arvoksi 431 000 € ja 10 % alkuperäisen sopimuksen arvosta. Muutos hankintasopimukseen voidaan tehdä raja-arvojen alittuessa ilman uutta hankintamenettelyä. Vastaavasti lain julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1257/2020) 136 §:n 2 momentin 3 kohdan mukaan sopimusta voi sopimusaikana muuttaa, mikäli muutoksen tarve johtuu olosuhteista, joita huolellinen hankintayksikkö ei ole voinut ennakoida eikä muutos vaikuta hankintasopimuksen yleiseen luonteeseen. Muutoksen arvo ei kuitenkaan saa olla enemmän kuin 50 % alkuperäisen sopimuksen arvosta.

Dieselin hintojen äkillinen nousu on perusteltu syy tehdä väliaikaisia tarkistuksia korvaushintoihin. Hankintasopimukseen tehtävä muutos ei vaikuta sopimusten yleiseen luonteeseen.

Polttoaineen hinnannousun vaikutus esitetään otettavaksi huomioon ottamalla käyttöön ylimääräiset indeksitarkistukset ajalla 1.1. - 30.6.2022. Menettelystä on jo neuvoteltu sopimusliikennöitsijöiden kanssa. Mikäli valtio osallistuu takautuvasti polttoaineen hinnannousun vaikutusten kompensointiin, voidaan korvaus sopimusmuutoksen mukaisesti periä tältä osin takaisin.

Tammi-huhtikuulta on ylimääräiset indeksitarkistukset laskettu. Lisäkorvaus neljältä kuukaudelta on yhteensä noin 100 000 € (alv 0 %). Touko- ja kesäkuun lisäkorvaus lasketaan sitten, kun kyseisten kuukausien indeksiluvut ovat tiedossa.

Kyseessä on siis poikkeuksellinen tilanne ja ylimääräiset indeksikorotukset tehdään kertaluonteisesti. Heinäkuusta eteenpäin liikennöintikorvaukset määräytyvät liikennöintisopimuksen mukaisesti.

Valmistelija: joukkoliikennelogistikko Marja-Leena Inkinen-Remes

Logistiikkapäällikön päätösehdotus:

Seudullinen joukkoliikennejaosto päättää, että

liikennöintisopimukseen tehdään ylimääräiset indeksitarkistukset dieselin hinnannousun johdosta ajalle 1.1. - 30.6.2022.

Lisäkorvaus maksetaan ehdollisesti siten, että mikäli valtio tai muu vastaava taho osallistuu myöhemmin takautuvasti dieselin hinnannousun vaikutusten kompensointiin, voidaan korvaus periä takaisin siltä osin.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.